

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTA LUNARĂ ILUSTRATĂ

Organ de cultură și propagandă națională al Soc. „Cultul Eroilor” sub înalta ocrotire a M. S. REGINA MARIA
Președinte activ: I. P. S. S. PATRIARHUL Dr. MIRON CRISTEA — Dir. Gen.: GENERAL I. MANOLESCU

Exploratorii

Atrasi de-un orizont fără hotare
Voi ati pornit halucinati, în pripă,
Spre Nordul alb, — himerică echipă
Pierdută'n taina nopților polare ...

Amenințati în fie-care elipa
De mari pumezii, vijelii barbare,
Voi ati căzut brăzdând imensa țară
Cu ultima bătaie de aripă !

Guilbaud, Amundsen ... Cine știe unde
În ce fiorduri v'ati găsit pieirea,
Ce alb mormânt de ghiată vă ascunde ?

Voi ati pierit brăzdând nemărginirea ...
Dar moartea voastră din genuni profunde
Înaltă tot mai falnic omenirea !

Mircea Dem Rădulegu

N A E B I S E R I C Ă

Nu era un om rău Nae Popescu zis Biserică. Ochii lui verzui, mari, fața brună și părul negru, fruntea lui lată și senină, îi arăta un suflet blând, deschis și răbdător. Nu era un om vorbăreț Nae Biserică, dar vorba lui era grea, cu judecată și pătrunzătoare. Nu avea nici o meserie în viața civilă; trăia pe apucate, iarna prin cafenele, vara pe maidane. Era om bun Nae Biserică, dar la băutura stârnea mahalaua toată. Iși lua doi, trei prieteni mai de aproape, își lua harmonica lui cu trei rânduri, și în valuri de vin, și de sârbe, Nae își deschidea sufletul și gura. Apoi să te ții. Ochii lui verzui se aprindeau, fața i se roșia, iar gâtul lui gros, cu ceafa lată i se umfla. Nu era om rău Nae Biserică, dar nu suferea să-i strice nimeni cheful lui. De vre'o două sau trei ori a dat ochi cu poliția. Stârnise mahalaua cu chiote și harmonică. Sergentul din post l-a oprit din drum, Nae ș'a jucat ochii în albul lor, ș'a propțit trupul lui tare în călcăe și s'a infipt în „scatiu“. Fluere, țipete, scandal, sergenți, capete sparte, mahalaua în picioare. Mahalagii țineau cu Biserică l-au făcut scăpata. A doua zi Nae era chemat la Secție. Ochii lui mari și verzui erau liniștiți și blânzi, vorba domoală.

— La beție dom'le Șef. O mai face omul câte odată... Și domnul Șef, îl mai muștra, îl mai ciocănea, ba de multe ori îl cocoloșea. Ii era drag Biserică cu firea lui visătoare și cu nepăsarea lui poetică. Dar în două rânduri lucrurile au ajuns la Prefectură și de acolo la judecătorul de pace. Nae a stat închis la Văcărești, dar fiindcă lucrurile erau atât de naturale, Nae Biserică își vedea de viață înainte.

— Sus cu banu.

?

— Biserica.

Nae s'apleca și strângea gologanii răspândiți pe pământ. Nu degeaba îi zicea lui Biserică. Tovarășii lui de rișcă, îl stimau pentru măiestria cu care zsvârlea banul în aer, ca să cadă cu Biserica 'n sus, semnul norocului și al câștigului. Nae strângea banii ziua cu rișca, iar noaptea îi rispea prin cafenele și cârciumi. Se apropia toamna. Toamna anului 1915; Nae Biserică recrutase, și-l trimeseseră „boerii“ în

fundul Dobrogei, la Bazargic. Nae de necaz și inimă albastră, colinda mai des cârciumile și stârnea mai zgomotos câinii mahalalei cu chiotele și harmonica lui. Intr'o zi primi un bilet verde, era ordinul de chemare. Nae își adună prietenii lui, bău din zori până'n noapte făcu un tărăboi de plecare și a doua zi porni la drum.

Tot timpul a fost tăcut, închis în sufletul lui. Doar ochii lui mari și verzui se mișcau neconținut, când senini și visători, când încruntați și gânditori. Nae simțea și el bucuria de a fi soldat, dar și mâhnirea, că-și lăsase tovarășii lui de cafea și harmonică.

— Treci la rând băete, mai lasă gândurile de-acasă.

— Hei! lasă mișcarea „nobile“.

*

— Din dreapta numără!

Inșirați pe câmpul din stânga Gărei Bazargic, recruții, contingentului 1916, mai mult desbrăcați, se mișcau neastâmpărați și sgribuliți, într'o dimineată rece de Octombrie. Un glas puternic tună.

— În coloană de marș la dreapt-a-a-a marș.

Recruții, suiau pentru prima oară drumul la barăcile Regimentului 40 Călugăreni. Se opriră în fața pavilionului de Administrație al Regimentului. Colonelul, un român înalt, voinic și spătos, îi primi.

— Copiii mei! Este scris în pravila Neamului Românesc mărirea lui. Astăzi când tunurile bat ucigător, peste țările ce ne înconjoară, voi floarea României, sunteți nădejdea ei. Fiți bine veniți.

— Să trăi-ți.

*

Nae era de două zile la Compania 4-a. Nu schimbuse nici o vorbă cu nimeni. Era îngândurat. Seara după apel eșia afară din baracă și ochii lui se pierdeau pe câmpiile Dobrogei. Erău nesfârșite ca și dorurile lui. Când suna stingerea, Nae intra în baracă, se desbrăca cu mișcări iuți și se vâra în pătură. Dar nu dormea. Câte nopți albe, n'au trecut peste Nae Biserică, câte nopți de frământări și oftări înăbușite, nu și-așternuseră oboseala pe fața lui Biserică?

Intunericul barăcei, aerul îmbâcsit și mirosul greu al pământului umed, i se păreau lui Nae fundul iadului. Nae se făcea tot mai posomorit și se trăgea la față. Dar într'o zi, unul din soldații vechi se întorsese la Regiment dintr'o permisie, și își adusese omul și harmonica, să-și mai uite de casă. Seara după masă, un hârjuit de foale și un acord de tonuri se auzi în fundul barăcei. Nae tresări. Ochii lui se desfăcură mari, și un zâmbet îi răsări în colțul gurii.

— Măi camarade dă-mi-o și mie puțin să zic un vals.

— ?

— Io-te mă bobocu cum s'aruncă ?

— Lasă-l mă că i-a crescut și lui fulgi pe aripi.

Leatului vechi îi fu milă de Nae, de ochii lui rugători și sclipitori și-i întinse harmonica.

— Dar vezi camarade că-i cu trei rânduri.

Nae nu mai asculta, își puse cureaua după gât, umflă burduful harmonice și un vals duios de note ieși din clapele harmonice. Baraca înlemnise. „Valsul dimineții“, valsul oftatului și al băuturii, răsuna plângător din harmonică. Costache Șușteru, un pitic indelat, crăcanat și mustăcios, părăsi „bancul“ lui și rămase gânditor în fața lui Nae.

— Ce-ai rămas așa în „poezie“ Șuștere ?

— Ce mă ! Păi ai auzit tu așa întors din harmonică de când ești ?

— Halam de tine bobocule, când o fi să mă liberez, o vadră de vin beau cu tine.

Nae drept răspuns le trase o „sârbă din căruță“ de începută toți să-și frământă picioarele.

Majorul se ivi în prag.

— Care ești ăla mă de-i zici așa de cu foc din harmonică, gata, gata să bat și eu dușumelele cancelariei ?

*

Nae Biserică își veni în fire. Devenise vorbăreț, glumeț, vioi. Comandantul Companiei îl făcu Căprar în Mai 1916. Era om cu cap Nae Biserică.

*

După mobilizare, Nae se găsea cu Compania Gardă-Mare în Avant-posturile dela miază-noapte de satul Ieni-Mahle, pe granița Dobrogeană. Două Plutoane din Companie erau fixate în posturi mici, înaintea Companiei, unul la Nevo-Botievo, altul la Cadievo. Bulgarii atacară

într'o noapte posturile mici, care se retraseră pe linia Gărzilor Mari. A doua zi spre seară, câteva patrulare deschideau focul asupra Companiei a 7-a, de pe dealul împădurit din fața satului Ieni-Mahle.

— Cine vrea să se ducă să ocupe liziera (marginea) pădurei de pe deal ?

Trei căprari tineri săriră din gropi.

— S'trăiți Dom'le Căpitan Caporalul Nedelet Vasile.

— S'trăiți Dom'le Căpitan Caporalul Marinache Gheorghe.

— S'trăiți Dom'le Căpitan Caporalul Niculae Popescu zis Biserică.

— Ha ! bun băeți. Nu vă trimet înapoi pe nici unul.

— Tu Nedelet, ia-ți grupa și ține-o pe stânga satului după case ; te oprești la ultimele case și te desfășori în trăgători.

— Tu Marinache ține dreapta, iar tu Năiță, ține mijlocul, până deseară să vă văd pe creasta dealului.

Grupele cu șefii lor scoboriră valea în pas alergător. Patrurile bulgare trăgeau mai cu foc. Câteva gloanțe intrară în sat și sgomotul giumurilor sparte ațâțară câinii. Un lătrat, care dădu mai apoi în urlet, se amestecă cu sgomotul împușcăturilor. Soldații români, înaintau cu grije, din casă'n casă, sărind peste gropi, cățărându-se peste uluci, sau târându-se cu pantecele de pământ. Nedelet își așeză grupa în stânga, Nae la mijloc și Marinache în dreapta. Câteva minute focurile de armă încetară. Dar deodată porniră cu furie din amândouă părțile. Bulgarii din deal și-ai noștri din vale. Nu mai era chip de înaintat. Biserică se uită pe marginea coastei și văzu o surpătură. Dădu ordin soldaților să tragă din răspuțeri, apoi făcu o săritură și se vâri în surpătură. Câțiva soldați îl urmară. Ceilalți încurajați și ei, dădură drumul unui potop de foc, de se cutremura pădurea. Bulgarii trăgeau și ei, dar gloanțele lor șuerau pe deasupra satului. Nae Biserică ridică ochii spre deal.

— Ha ! ha ! au intrat în pădure ?

Scoase baioneta o puse la armă, înălță capul și făcu semnul înaintării. Un „Ura“ puternic străbătu văzduhul și cele trei grupe suiră dealul. Bulgarii surprinși de atâta curaj o luară la fugă. Românii după ei. Un Bulgar căzu rănit.

— Predai, Rumânschi, predai.

Nae Biserică îi luă arma și cartușiera și-l dădu pe mâna unui soldat.

— Du-l la Companie.

S'o luă înainte prin pădure. Cineva trase asupra lui de aproape, dar nu-l nimeri. Biserică se asvârli ca un fulger la rădăcina unui copac într'un tufiș. Alte câteva împușcături își luară direcția spre el; un glonț îi găuri bidonul cu apă. Biserică tăcea chitic; un fâșâit de cren-gulițe și frunze îi încordă privirea, cineva se pitulă după pomii din dreapta, Biserică ochi în direcție și trase.

— Ai!

Biserică fu lângă el.

Predai, Rumânschi, predai.

Biserică zâmbi, era sergentul, Șeful detașamentului bulgar. Nae îi luă arma și cartușiera și încercă să-l scoale.

— Nema bre, nema, și Bulgaru îi arată piciorul lovit în pulpa de sus.

Biserică se uită la el. Ochii lor se întâlniră. Bulgarul lăsă ploapele în jos. Biserică gândea. Trebuie să-l ducă el la Companie.

Nae își puse pușca lui și a Bulgarului în spate și pe deasupra și pe Bulgar. Drumul era greu prin pădure, dar ce să-i faci că noaptea cobora și ea. A mers Biserică până la marginea pădurei, târâș-grăpiș; mai lasă-l coala, mai ridică-l dincoala, dar aici i s'a înfundat. Ii pierise tot sufletul din piept. Negura serei întnecase văzduhul. Biserică se odihnea și gândea.

— Să-i trag un fluerat, poate că m'aud ai dela Companie..., dar cine poate să știe de unde fluer eu?

Se mai uită la Bulgar. Cerea apă.

— Dai voda bre, dai voda.

Și bulgarul îi făcea semne disperate cu mâna să-i dea apă de băut. Lui Nae îi era milă de el.

— N'am mă!

Și îi arată bidonul de apă găurit de glonț.

— Dai voda bre, voda-a-a-a.

Și bietul Bulgar se văita plângător. Sângele curs, durerea rănei, fierbințeala capului, îi făcea o sete cumplită. Lui Nae i se muiase și lui inima, dar nu era chip să se mai urnească din loc.

— Dai voda bre, dai voda...

Și rănitul gemea din ce în ce mai sfâșietor. Nae s'a gândit el ce s'a gândit, s'a sculat, ș'a adunat toate puterile ce le mai avea, și-a pornit-o de vale pe coastă. Luna răsărise plină și luminoasă.

Biserică gemea și el subț poveră, dar glasul tânguitor al rănitului dușman îi împietrise durerele.

— Voda bre, voda-a-a.

Biserică mergea încet, coasta era fărîmată pe ici pe colo. Puterile începuse să-l părăsească, umerii îl dureau. O sete cumplită îl încerca și pe el.

Deschise gura mare și trase aerul rece al nopței în piept.

Bulgarul rănit gemea vorbe neînțelese. Biserică mergea în neștire, nu simțea decât o arsură în tot corpul.

Isprăvise de coborît coasta, intra în sat. O cumpănă de fântână se înălța în lumina lunii, chiar în marginea satului. Biserică se îndreptă aiurit spre fântână, lăsă Bulgarul din spate, scoase o găleată de apă și o puse jos. Se aruncară amândoi, ca disperații asupra găleței cu apă.

*

S'au deșteptat într'un salon al Spitalului Militar din Constanța. Bulgarul cu piciorul înțepenit în ghips și Biserică bolnav de friguri.

Locot. Paul Epureanu

Pământ și ideal

Copii ai anticei argile
Și ai pământului natal
Purtăm în noi dorinți febrile
Și aripi largi de ideal. . .

De-asupra câmpului cu lănuri
Și strămoșescului ogor
Urcăm semețele elanuri
Ca pasărea ce urcă 'n sbor

În cântec ritmic de motoare
De-asupra vântului supus,
Icari, noi ne-avântăm spre soare,
Cu aripi mândre, tot mai sus.

Mai sus de marile orașe,
Mai sus de munți, peste genuni,
Suim avânturi uriașe
Prin fulgere și prin furtuni. . .

Mai sus, cu aripi larg deschise,
În goana sborului sublim
Ca Prometei purtați de vise
Scânteia noi o asvârlim,

Sburând din zare până'n zare
Spre Polul Sud, spre Polul Nord,
Sfidând pustietăți barbare,
Peste adâncuri de fiord,

Aeronave, avioane
Triumful bietului atom
Înalță peste oceane
Orgoliul vast de a fi un om!..

Nestăvilit avânt spre astre
Curaj divin și ne'nțeleș
Cu fie-care din dezastre
Tu'nsemni un pas către progres

Uzine, fabrici, șantiere
Furnale largi de arsenal
Își mișcă apriga putere
Să facă aripi lui Dedal

Civilizația întreagă
În viforosul ei tumult
Se străduiește și-și încheagă
O aripă, un sbor mai mult!

Un sbor! O aripă vibrează
Spre stele, spre necunoscut. . .
Și sufletul se liberează
Spărgându-și formele de lut!

Mircea Rădulescu

Bărbierul lui Vodă

- Lasă-l mă, nu vezi că-i iei și pielea?
- S' trăiți dom'le Sublocotenent, așa a dat ordin do'n Plutonier Major, să-l rad pe uscat.
- Pă uscat mă? Da ce crimă a făcut?
- Nu s'a bărbierit eri, e ordin ca Miercurea toți soldații din companie să se bărbierească.
- Așa mă? Păi atuncia de ce mai flueri.
- Mă ustură rău dom'le Sublocotent. M'au trecut sudorile.
- Proptit pe o piatră, cu capul înțepenit în mâinile bărbierului, un soldat dela al doilea, își vărsa focul durerii într'un fluerat.
- Mai lasă-mă dom'le bărbier, zău mai lasă-mă, că m'ai topit. Aoleu, mamă oi spune și morților. Cine-o face că mine, ca mine să pățească.
- Hei Stancule cum îți merge?
- Aoleu dom'le Plutonier Major, am văzut pe toți răposaii din familie de durere.
- I-ai văzut? Ei acum să spui și viilor că e ordin dela Regiment, ca toți soldații să se bărbierească Miercurea după masă, că d'ăia e serviciul suspendat, să se curețe soldatul, nu să tânjească.
- N'am avut brici dom'le Plutonier Major.
- Da bărbierul companiei unde era?
- In oraș.
- Dar seara când a venit unde erai?
- In corvoadă la bucătărie.
- De ce nu te-a bărbierit bucătarii?
- ?
- Ia! Sergentul de zi, să-mi aduci bucătarii la raport.
- ?
- Aoleu! mai încet dom'le bărbier. Mai dă zău și cu puțin săpun. Zău dom'le bărbier, că te-oi ajuta și eu vreodată... Aoleu! mamă. Aoleu!
- Stai să plece do'n Plutonier Major.

Niculescu Ioan zis Ionică, calfă de bărbier la o frizerie de pe Filantropie, era un băiat delicat, înalt, blond și visător. La recrutare fusese reparat Regimentului 2 Vânători. Auzise el că la Vânători trebuie să fie mai spirt, dar nu s'a speriat. S'a luat lădița cu unelte de bărbierit, o sticlă cu apă parfumată și chitara lui nouă, nouă, cu bobite de sidex pe gât și fundulițe roze la căpătâi. Își pusese nădejdea în briciul lui, în chitară și perdaf. Când s'au prezentat Regimentului, Majorul

un om grăsuliu, cu părul ca peria și barba aspră i-a luat de scurt.

— Ia ești afară din rânduri ăla care ești frizer, dar să fii frizer de lux, nu d'ăia de pe cheiul Dâmboviței.

Ionică a eșit și el, sfios și rușinos.

— Dar tu ești bărbier mă?

— Da s' trăiți dom'le Plutonier.

— ?

— Și Major mă-ă-ă.

— Dom'le Plutonier Major.

— Și unde-ai lucrat?

— La domnul Gogu Popescu, în șoseaua Filantropiei.

— Știi să razi bine? Ha!

— Da. Aveam clienți de la Palat, care veneau special pentru mine.

Majorul se uită la el cu venerație. Bărbierul Palatului, și un fior plăcut îi trecu prin păr și barbă.

— Ha! Bravo.

Ionică începuse după perioada I de instrucție să o ducă mai bine. Când îl căutai era în oraș. Ba la domnul Colonel, ba la domnul Căpitan, ba la domnul Plutonier Major. Seara când se întorcea, mulțumit că mai «chiulise» o zi, punea mâna pe chitară și așa în surdina, mai mult pentru el, începea să fredoneze o română de visare și dragoste. Și era Ionică, focos și amoroș. Cânta cu glasul tremurat, cu gâtul întins, și cu ochii lui albaștri asvârliți în podeaua companiei.

— Ce zici mă dă bărbierul lui Vodă?

— Da l-a văzut el pe Vodă, vreodată?

— Taci mă c'ășa a spus el domnului Plutonier Major, că el bărbierea pe Vodă.

— Ce tot spui mă. Țsta a tuns și el pă vizitii de la trăsura lui Vodă, ș'acum zice că și pe Vodă l-a ras cu perdaf.

— Ei da și ăia suntără oameni subțiri, că suntără dela curtea lui Vodă.

— Taci mă, că ăsta-i d'ăia care a bărbierit pe malul Dâmboviței, 10 bani un ras la soare și 15 bani la umbră.

Ionică auzea toate «șoaptele neplăcute» cum spunea el, ce se vorbeau pe socoteala lui, și râdea. Il vedeai că își lua cutiuța lui cu scule, se aranja

se dregea, și ieșea pe poarta Regimentului, ca și când era la el acasă.

— Uite-l mă îl vezi? Ș'a luat «cutia cu mai-muțe», ș'a plecat la plimbare. Halal de-așa armată.

Incepu războiul. Vânătorii din al 2-lea Regiment au luptat din răzputeri și se dusesse faima de curajul lor până în inima Germaniei. Nemții îi căutau pe pânțele să vadă dacă nu aveau roate. Dar soarta vitregă a războiului, schimbase fața țării și trupele se așezară pe frontul Moldovei. Regimentul 2 Vânători, își întărea pozițiile în fața Mărăștilor. Ionică, bărbierul cu fața de domnișoară, și cu ochii albaștri și timizi, devenise un bărbat aspru, ars la față, cu o mustăcioară roșcată și cu trei tulle în barbă. Dar și cu gradul de Sergent pe umăr. Nu era aspru Ionică, dar era hătru în comanda soldaților și dârz în lupte. Comanda o pjesă de Mitralieră din Compania 4-a. Regimentul fu scos după front pentru 10 zile. Se pregătea atacul Mărăștilor și soldații trebuiau să se mai odihnească, specialiștii să fie instruiți, și mașinile verificate. Ionică îi uimise pe toți prin precizia cu care ochia cu Mitraliera lui.

— Altul la rând...

— Și copacii groși să-i cuprinzi în brațe, cădeau sub focul ucigător al lui Ionică.

— Așa! Sergentul Niculescu, așa! să retezi valurile de năpârci.

— S'trăiți dom'le General.

— ?

— Unde-i colonelul?

— Ordonaiți Domnule General.

— Ia! Colonele, pune-l pe Sergentul Niculescu Ioan pentru «Virtutea Militară».

Căpitanul Francez, atașatul misiunii Franceze la Divizie îl notă și el pentru «Crucea de Război» Franceză, se duse apoi la Ionică și îi strânse mâna.

— Bon Soldat, bravo!

În noaptea cea Ionică stătu mult afară și privi luna mare și plină care strălucea printre copacii pădurilor de pe dealurile Moșinoaielor. Gândul la dorul lui lăsat de un an într-o mahala din București. Inima i se întristase, și'n sufletul lui cânta o romanță pe o chitară cu bobite de fildeș și panglicuțe roz. Ochii lui mari și albaștri rămăseseră visători în frumusețea ceia de vară.

De trei zile tunurile Românești, vărsau potop de fier peste dealurile Mărăștilor, începuse atacul. În dimineața zilei de-a patra, când se îngâna ziua cu noaptea, Regimentul 2 Vânători scobora Valea Albă și se strecura prin găurile făcute în rețelele de sârmă.

Bavarezii, buimăciți la început, se mai desmeticiră și ei și începură să improște cu gloanțe și grenade. Ionică își propti piesa pe o ridicătură și secera formațiile dușmane care încercau să contraatace. Trupele din dreapta luptau din greu, dușmanii erau dârzi. Un «Ura» puternic, în dreapta făcu pe Nemți să caute scăparea în stânga. Ionică îi primi cu un foc repede și ucigător, dar spaima lor, numărul lor, răsbi linia infanteriștilor și ajunsese la Ionică, fu un moment greu. Servanții de la Mitralieră scoaseră carabinele și gradații revolverele și repeziră în Nemți o ploaie de plumbi, dar Nemții nu se intimidară și dădură năvală peste ei.

Ionică stătu un moment în cumpănă, gloanțele din revolver se isprăviseră. Apucă atunci lopata portativă, dela cingătoare, o ridică în sus și își îmbărbătă soldații, cu tot sufletul.

— Înainte, Români, înainte, pentru Neam și pentru Țară.

Și se avântă cu arma lui improvizată în mijlocul Nemților. Soldații lui îmbărbătați de căldura lui suflătească, făcură ciomege din carabinele lor, și cu sufletul lor cald de Români, se aruncară în focul luptei. Ionică trăgea de zor cu lopata lui portativă în dreapta și stânga. Soldații îl îmbărbătau.

— Tunde-i do'n Sergent.

— Rade-i fără săpun.

— Cu perdaf.

— Ca la Palat, do'n Sergent.

Un «Ura» îngrozitor și tunător înspăimântă pe Nemți. Aruncară armele la pământ și ridicară mâinele în sus.

După lupte, Sergentul Niculescu Ioan, fu chemat la Divizie, așezat în mijlocul trupelor, ridicat la gradul de Plutonier și citat pe «Ordin de zi».

Generalul, îi puse «Bărbăție și Credință» pe piept și-l sărută pe amândoi obraji. Ionică lăcrima.

Ion Plopu

CULTUL EROILOR

VIAȚA ÎN TRANȘEE

Valea Cașinului. — 10 Ianuarie 1917

Motto :

„Mai odihnește-te pământ al luptelor ! . . . Precum muncitorul stă de răsuflă —
„Fruntea ta e plină de sudoare și de pulberea bătăliei.... mai răsuflă puțin... căci
„ai dușmani mulți la număr.... și soarta ta e o luptă necurmată.
„Ascute-ți sabia cu fulgerul și încoardă-ți arcul, o țara mea!
„Dușmanul se gătește și tu ești straja lumii... Lumea te-a părăsit și s'a sculat
„asupra-ți: noroadele s'au legat între ele, pentru a te batjocori, și a strânge
„dintre noroade pomenirea ta.... o patria mea, jertfește-te!”

Din Cântarea României
de Al. Russo

Conform planului stabilit armata noastră s'a retras pe Siret.

Din cauza luptelor aprige purtate de atâtea luni de zile și a grelelor pierderi suferite, o parte din armata noastră s'a retras în nordul Moldovei pentru refacere, iar armata II-a a rămas de straje la porțile Oituzului.

Din ziua de 10 Ianuarie, pe un ger cumplit, 20° sub zero sub cerul liber s'a început lucrările de organizare a poziției.

De două zile viscolul sufla cu tărie. Șueratul și mugetul viforului, părea mugetul unei mări răscolită de furtună.

Pământul înghețat complect opunea rezistență îndârjită loviturilor puternice de târnăcoape. Ziua soldații lucrau sub bombardamentul artileriei. Lucrul se continua și noaptea.

Munca era mai grea și mult mai obositoare, totuși de teama unui atac dușman, se lucra cu grabă, pentru a se putea îngropă în pământ.

Zile și nopți întregi de iarnă lucrau soldații în mugetul viforului în vuetul obuzelor, în țiuitul proiectilelor care făceau un concert, dureros și jalnic. Totuși de nicăieri nici un murmur.

Întăriți în suferințe cu mantăile arse de para

focului, suferințele îndurate cu atâtea resemnare îi ridică până la înălțimea sublimă de martiri ai neamului.

De santinelă la porțile Oituzului

vârnișul munților, soldații către sfârșitul lunii Ianuarie încep a se mai odihni, mulțumiți că gloanțele treceau șuerând pe deasupra adăposturilor și nu se mai opreau în carnea vie.

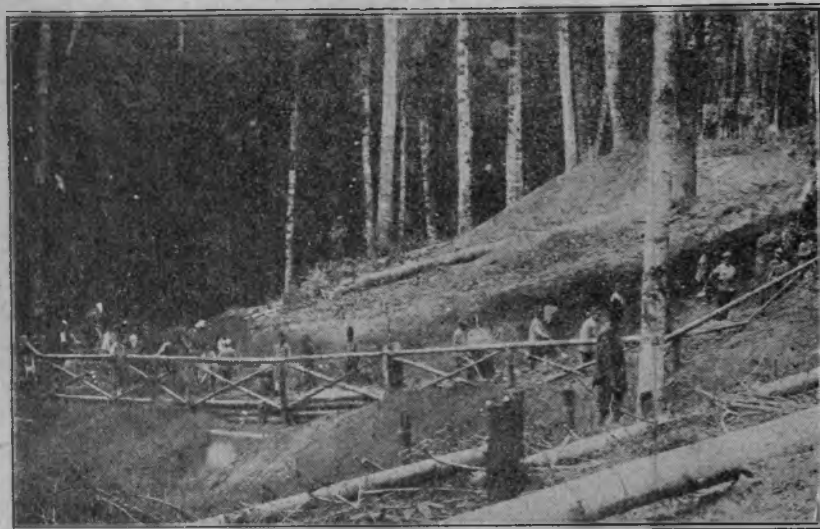
Ei duceau în acele sălașe de cârțiță o viață de fiare în vizuină, istovindu-i-se trupul în umezeala rece a pământului înghețat. Singura lor privescătoare o formează cei 30 metri de pământ ai parapetului. Totuși ei îndurau noul trai fără să cârtească și, îndeplineau fără murmur misiunile lor. Ei dădeau țării vegherea din fiecare ceas, din fie care zi, renunțând la tot ce este în viață lumină și bucurie; uitarea de sine o puneau în serviciul patriei.

În tranșee pacea era adâncă, atât de o parte

Ei nu au cruțat nimic nimic pentru a stăvili porunca atâtor mii de oameni hotărâți să ne sdrobească, au dat sute de morți și răniți pentru a țintui pe loc pe inamic. Numărul de cruci, constituie mărturia vitejiei din defileurile Carpaților.

Îngropați adânc în șanțurile tăiate în piatra de pe po-

cât și de alta. Nimeni nu o turbura de cât la intervale mari. Câmpul nu mai era sdruncinat de obuze, acoperit de ruinele distrugerii

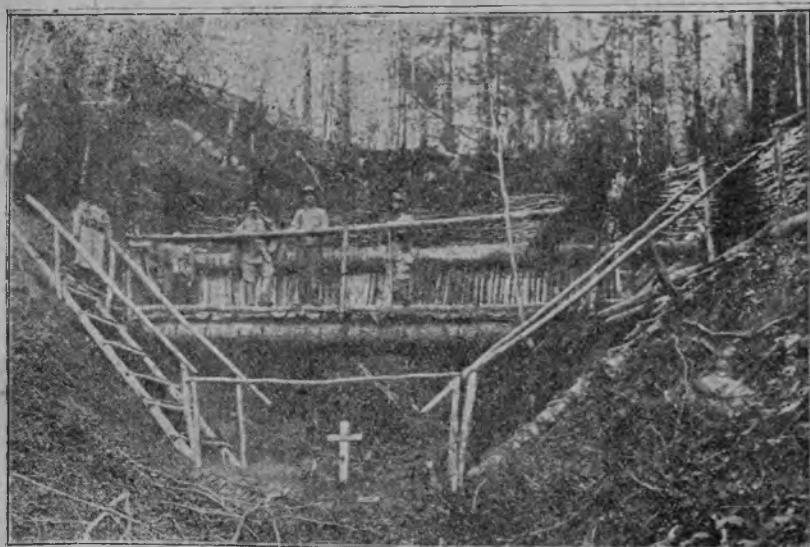

Soldații lucrând adăposturi

ori presărat de martiri; pădurea era cuprinsă acum de o liniște binefăcătoare.

Dar din când în când, mai apărea câte o urmă proaspătă de mormânt, cuib de veșnică odihnă pentru un erou care a plătit cu sânge pândirea dușmanului.

Și așa, zi cu zi așteptam acolo jos în tranșee un ceas care să ne aducă salvarea patriei, prin făurirea armatelor inamice. O așteptam în despicătură de piatră a munților, în noroiul tranșeelelor unde din când în când câte un obuz care se spargea lângă un ostaș, aducea în

Stăpâni pe adăposturi

locul său un altul pentru a umple golul. În acest timp în spatele frontului era o activitate înfrigorată pentru organizarea și instruirea armatei.

Către sfârșitul lunii Martie, refacerea fizică și sufletească era mai gata. Și ca speranța și credința în izbândă să se desăvârșescă mai trebuia privirea și îndemnul divin al părintelui tuturor românilor al M. S. Regelui. Vine Regele pe front! Ce entuziasm! Cât de măreață a fost acea zi de înălțare sufletească, când eroul soldat a primit o mistică putere revărsată din ochii blânzi, cu strălucire ostășească a M. S. Regelui, producând prăbușirea dușmanului... căci mare și deplină a fost.

Gornistul anunță prelung sosirea celui mai mare Român, prin vibrări lungi de alarmă. Câte-va comenzi scurte urmează apoi tăcere. Apăru! Ofițeri și soldați scoaseră un uriaș strigăt de „Ura“! Muzica intonă „Imnul Regal“.

Rețele de sârmă

M. S. Regele trecea cu pași vioi prin fața eroilor, cu chipuri bronzate, cu piepturi ferecate.

După revistă, Regele cu voce sonoră și sugestivă a pronunțat cel mai frumos discurs ce s'a auzit vreodată:

OSTAȘI!

„Cu inimă plină de nădejde vă salut azi
„pe voi, ostași din Armata II-a, cari de mai
„multe luni ați opus o rezistență nebiruită
„tuturor încercărilor vrăjmașului de a rupe
„liniile noastre; voi stați aci la un post
„de onoare, păzitori neabosiți ai hotarului,
„Țărei, expuși la atacurile unui vrăjmaș
„care în trufia lui crede că toți trebuie să
„se închine lui, că toate drumurile, toate ușile sunt
„deschise lăcomiei sale de stăpânire; prin vitejia
„voastră bărbătească l-ați învățat că pe aici nu se
„trece. Am venit azi între voi să vă aduc prinosul Meu

„de recunoștință pentru modul cum v'ați luptat până
 „acum și să împart acelora cari s'au distins, în
 „deosebi, răsplata pentru faptele lor, dar mulțumirea
 „Mea vă îmbrățișează
 „pe voi pe toți cari
 „v'ați condus ca niște
 „ostași vrednici de
 „dragostea ce Țara vă
 „poartă și de la care
 „Țara și Regele vostru
 „mai așteaptă multe
 „fapte eroice.

„Dincolo de ținutu-
 „rile bogate, dar pus-
 „tiite, acuma stau frații
 „noștri și suferă sub
 „jugul nemilos al unui
 „vrăjmaș, care fără
 „cruțare a cotropit
 „o mare parte a iubitei
 „Noastre Țări și care
 „suge vână la cea din
 „urmă picătură de viață a unei populații chinuite și
 „batjocorite în cele mai sfinte sentimente ale ei.

„ajutorul lui Dumnezeu, îl veți străbăta ca biruitori.

„Vouă, fiilor de țărani, care ați apărat cu brațul
 „vostru pământul în care v'ați născut, unde ați cres-
 „cut, vă spun eu Re-
 „gele vostru, că pe
 „lângă răsplata cea
 „mare a izbânzii, care
 „vă asigură fiecăruia
 „recunoștința neamu-
 „lui întreg ați câști-
 „gat totdeauna drep-
 „tul a stăpâni într'o
 „măsură mai largă
 „pământul pe care
 „v'ați luptat — Vi se
 „va da pământ — Eu,
 „Regele vostru, voi fi
 „întâiul a da pilda, vi
 „se va da și o largă
 „participare la trebu-
 „rile Statului.

„Arățați-vă scumpii

De veghe.

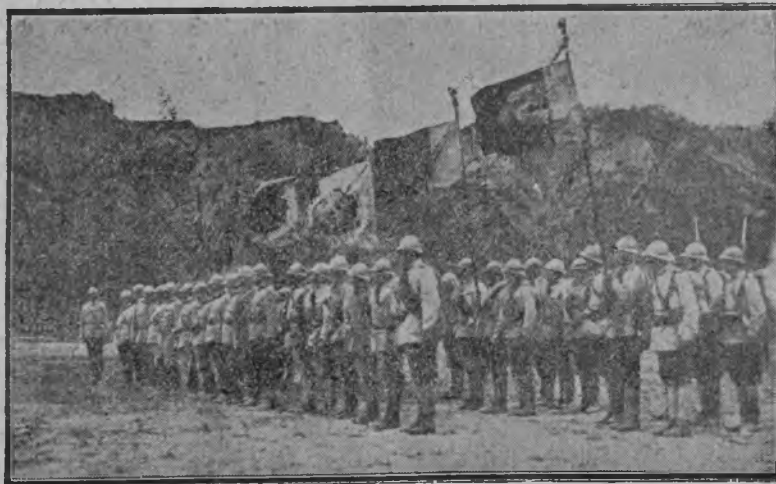
Cuib de mitralieră așezat în copac.

M. S. Regina Maria strecoară mângâere în sufletul soldaților

„Acolo zac sub țarine-
 „le sfințite de sângele
 „lor mii de viteji care
 „și-au dat viața pentru
 „mărirea patriei, ei toți
 „vă cheamă, ei toți
 „așteaptă de la voi
 „să goniți din pământul
 „românesc arma-
 „tele vrăjmașe, să
 „înfișeți drapelele
 „voastre victorioase
 „iarăși în pământul
 „strămoșesc.

„Vă mai așteaptă
 „lupte grele căci dru-
 „mul este lung dar cu

În așteptarea M. S. Regelui Ferdinand I

„Mei ostași, demni de
 „încrederea ce Țara și
 „Regele vostru pune
 „în voi și îndepliniți-
 „vă, ca până acum,
 „datoriile voastre cu
 „sfințenie.

„Să trăiască scum-
 „pa Noastră Țară și
 „viteaza ei armată,
 „nădejdea și fala ei*.

Alături de Regele nostru, M. S. Regina ne-a* adus zâmbetul Său divin în văluit de speranța

fericirii; ne-a adus bunătatea Sa îngerească, ne-a adus mângâierea și înălțarea sufletească. Figura Ei, de o frumusețe uimitoare, ne aducea aminte de mândrele noastre domnițe, despre a căror frumusețe se ducea vestea în lumea întreagă.

N'a fost tranșee, n'a fost baracă, sau bordei, n'a fost adăpost unde să se găsească soldații

și să nu intre să-i vadă, să-i mângâie cu mâna Sa de mamă, sau să-i încurajeze cu vorbele Sale alintătoare.

Când a plecat ne-a trimes o urare duioasă și ne-a zis :

„Cu Dumnezeu înainte“—Da! cu Dumnezeu înainte! Invingem sau murim!

Lt-Col. Gr. Ionescu.

Un om și un soldat — Generalul Iatropol

Născut pe la 1835 era fiul clucerului Teodor Iatropol, membru al curții de casație depe atunci.

Acesta scria la 8/20 August 1851, unui alt fiu mai mare Panait Iatropol, pe atunci student la Paris (ulterior primar al Capitalei). «Am văzut cele ce

Generalul Iatropol

îmi scrii și mi-au adus mare plăcere sentimentele și hotărîrea ta despre studii, dar nu voesc lucrurile pe jumătate. Să înveți arta desăvârșit, ca să cinstești familia ta și să aduci într'o zi brațele tale spre ajutor, ca prin aceasta să fii blagoslovit și de mine și de Dumnezeu».

Clucerul Iatropol a murit spre 40 de ani și fiul său Dr. P. Iatropol mort în 1875 a mijlocit trimiterea la școala politehnică din Paris și apoi la școala de artilerie din Metz a fratelui său mai mic ofițerul Teodor Iatropol. Face studii strălucite fiind șeful promoției și în 1866 căpitan publică o splendidă amintire sub formă de nuvelă intitulată «Scene din viața unui ofițer de artilerie francez» cari în realitate nu era decât sbuciumul sufletului său chinuit.

Contemporanii săi, Generalii C. Poenaru și Argețoianu îl socoteau ca pe cea mai scilpitoare inteligentă a generației lor.

Pe la 1870 a demisionat din armată, iar cu ocazia războiului independenței a revenit. Eșit la pensie s'a fixat în Caracal unde multă vreme comandase Regimentul 19 Romani.

Perioada de neutralitate care a precedat intrarea țării în războiul mondial, l'a făcut să iasă din liniștea vieții de pensionar; era președintele federației locale pentru intrarea în războiu.

În ziua de 16 Noembrie 1916 pe la 11 dim. trupele germane au intrat în Caracal. La orele 3 p. m. a lăsat pe biroul său următoarele rânduri:

«Vârsta înaintată și sănătatea nu mi-au permis ca să iau parte la apărarea patriei.

Durerea ce îndur pentru nenorocirea ce a căzut asupra României este așa de cumplită, încât nu o pot curma decât numai prin sinucidere.

Rog să fiu înmormântat creștinește, ca cel din urmă muritor».

General Iatropol

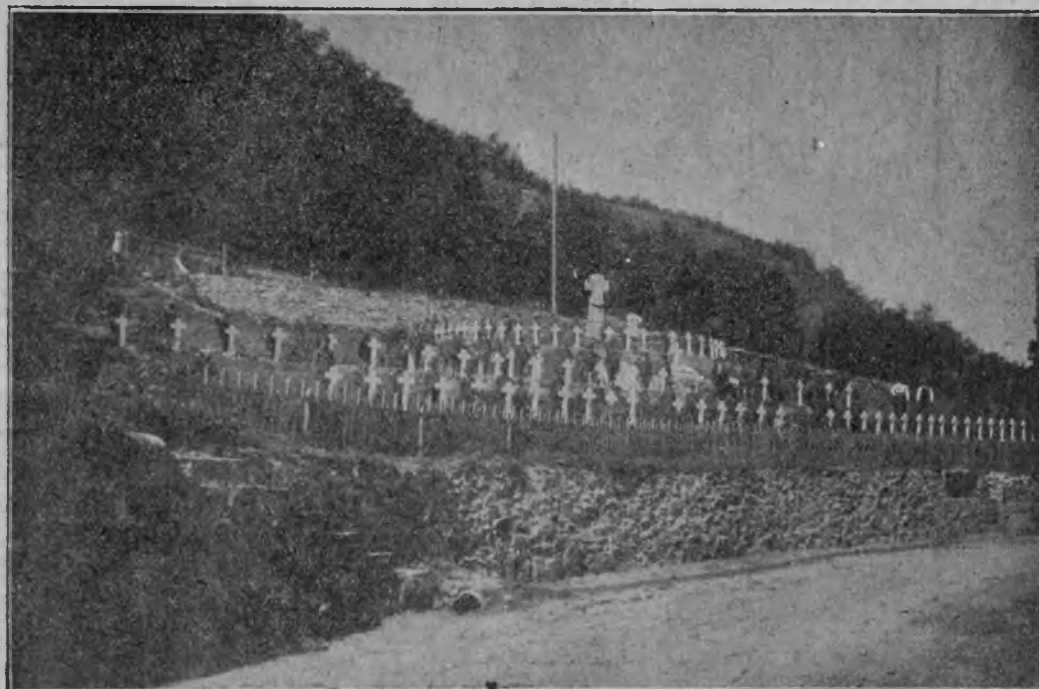
Gestul octogenarului General este din acelea care merită să fie cunoscute dincolo de granițele străme ale unui județ, căci el luminează o epocă și simbolizează frumusețile morale ale unui neam.

Un general sinucis pentru că nu a putut sta alături de ostașii ce și apărau moșia cea mare și pentru că nu a putut suporta nenorocirea patriei sale, stă în rândul eroilor a căror viață o învățăm în cărțile ce descriu antichitatea bogată în exemple magnifice de eroism.

Memoria Generalului Iatropol trebuie astfel să fie slăvită, pentru ca generațiile ce se succed, să prindă din jertfa lui, frumusețea morală a unui exemplu ce merită apologia unui Plutarh ori unui Corneliu Nepos.

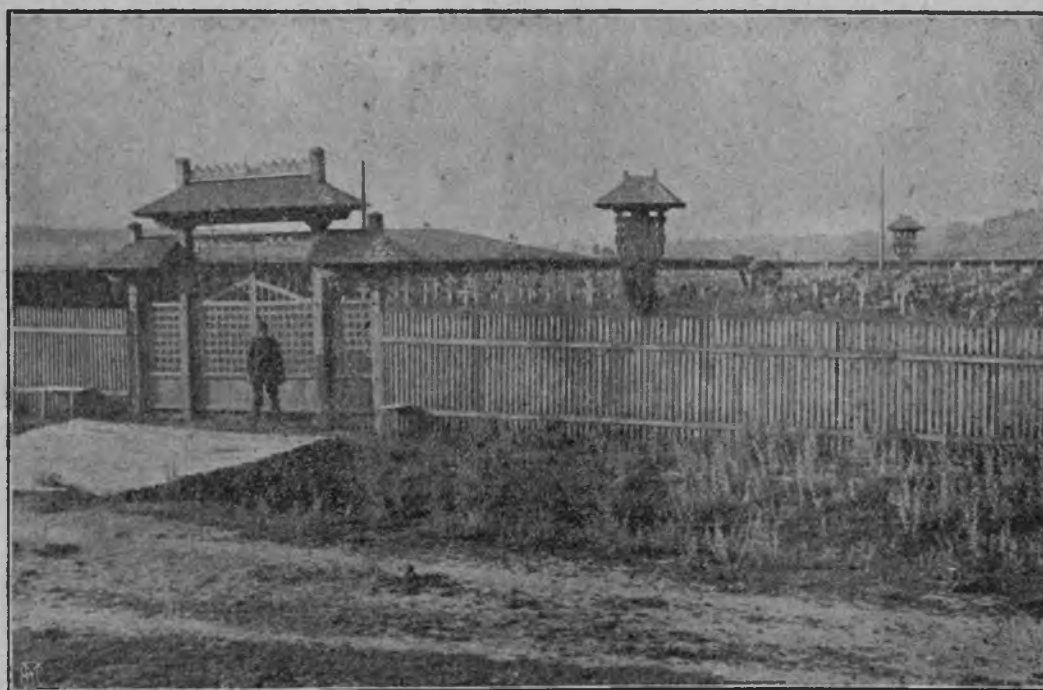
I. F.

Cimitire de eroi

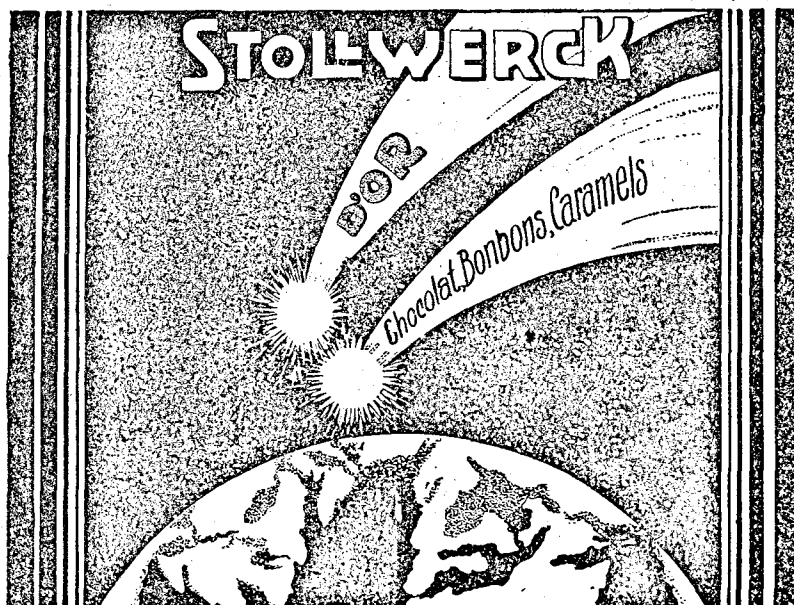

Cimitirul eroilor dela Castelul T. Roșu, Sibiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cimitirul eroilor din Comănești (Bacău).

Dinții de-i vreți curăți

„CHLORODONT“ întrebuințați

CHLORODONT

PASTA DE DINȚI — APA DE GURA — PERII DE DINȚI

BERE AZUGA

Cu apă dela munte din
cel mai pur izvor se
face berea AZUGA

GUSTAȚI-O DOMNILOR!!

Uzinele de modelat și emailat S. A. R.

MEDIAȘ (Transilvania)

Singura Fabrică din țară de

Vase de tablă emailată

Olărie smălțuită — albă — albastră — marou

Olărie extra-grea „Ideal“

— marou și roșu-coral —

Pentru industriași și comercianți

Reclama cea mai eficace

Placate de Tablă Emailată

estetice, solide, eftine, 20 ani garanție

Firme emailate de orice fel

No. de case, tâblițe de străzi, firme pentru
uși, magazine, bioururi, hoteluri, teatre,
— liberi profesioniști, particulari etc. —

MOARA CU ABURI

ED. PROHASKA Fii

Sannicolaul - Mare

Jud. Timiș-Torontal

ȚESĂTORIA MECANICĂ DE MATASE

SOCIETATE ANONIMA

SIGHISOARA

EUGEN LAYDA

**Cofetărie de primul rang
CLUJ. — PIATA UNIREI, 29**

Fiii lui „Daniel Fullajfar“

**::: FABRICA DE PIELE :::
O Sannicolaul-Mare (BANAT) O
FONDAT 1873**

**Blancuri pentru curelări
::: Negre și culori :::
Mărgini și gături
Vaché-Cronpoane
Vaché - Jumătăți
Vaché-Gături
Vaché - Poale**

Restaurantul Transilvania

**Vasile Dejan
BRAȘOV
Promenada Regele Ferdinand
Local de primul rang
Restaurant românesc**

**Nimeni nu se poate
atinge de faptul
că**

Veritabil Franck cu Rasnița
de cafea
**este cel mai bun și cel mai
fin Adaus la cafea boabe.**

Higienica sa garan-
tează un gust fin, iar
marea sa spornicie-
-o întrebuintare
avantajoasă.
Însă.....trebuie sa fie
Veritabil Franck
Această garanție exis-
tă însă numai atunci,
dacă pachetele poar-
tă marca de fabrică
"Rasnița de cafea!"

HEINRICH FRANCK ȘOINE ȘA-R-BUCUREȘTI-BRAȘOV

„HEDIT“

FABRICA DE MĂRFURI DE MĂTASE ȘI LÂNĂ

PETER FLEICHER

SIBIU

SOCIETATEA ANONIMĂ FORESTIERĂ

FELTRINELLI

TĂLMACI - JUD. SIBIU

Fabricele de postav

**și
Țesături de modă**

**din
BRAȘOV**

Wilhelm Scherg & Comp. S.A.

Fabrică de Produse Refractare

H. Kunz

A = CS' 29

B = CS 30

C = CS' 31

H. KUNZ

CCC

Comarnic

CO = CS' 32

CC = CS 33

COO = CS 34

Conuseger 35

∴ Mai efîn și calitatea la fel ca material străin ∴

„L I C A”

Industrie de alimente Carol Albrecht

FABRICA DE BRÂNZETURI CU LAPTARII PROPRII — FABRICA DE
CAFEA CONSERVATA — FABRICA DE LALANGHITE — SECȚIE DE

* * ARTICOLE NUTRITIVE — MORI SISTEMATICE * *

Centrala: SIBIU, Str. Rosenfeld, 25 (România) — Sucursale: București, Galați, Ploești

Fabrică de Țesătorie și Industrie Casnică

HENRY KLINGER

SFÂNTUL GHEORGHE (Județul Trei Scaune)

Montați

DUNLOP

ȘI VEȚI FI SATISFĂCUȚI

Reprezentanță generală

Londexpoco

Calea Victoriei, 59. București

FABRICA DE CAELE
ȚINTE, ȘURUPURI, CUIE, etc.

O. MUSTAD & FII

G A L A Ț I: Specialități

CAELE marca „COROANA”

„VITROMETAN“

FABRICA de STICLĂRIE S. A. MEDIAȘ

Produce toate felurile de:
BUTELII DE CULOARE VERZUIE

Ca sticle pentru:

Vin, Bere, Borviz, Lichior, Damigene,
Boloane de Sticlă etc.

Producția zilnică 25.000 sticle.

U. P. Battoya-Sinaia

Moară pentru măcinat piatră în
diferite mărimi și culori pentru
:: Mozaic și Piatră artificială ::

Casă fondantă 1891 — Telefon

Premiate la 30 de expoziții

„SCHMOLLPASTA” S.A.

FABRICA DE CREMA DE GHETE

B R A Ș O V

9 medallii de aur

I. MUSCHONG & Comp.

Fabrici de țiglă și cărămidă

— L u g o j —

Tel. 43. — Adresa telegrafică „Muschong Lugoj”

Fabrică tot felul de țiglă și cărămidă
Fabricatele sunt garantate că nu conțin
:: piatră de var și salitru ::
La cerere se trimit oferte și monstre
gratis

Producția anuală: 30 milioane bucăți

Băile Minerale

— Buziaș —

Telefoane: Direcțiunea Băilor 25
Fabrica de Acid Carbonic, 18
Adresa telegrafică: „Muschong Buziaș”

Băile Minerale:

Sezonul dela 15 Mai până la 15 Sept.
Lichidarea de Acid carbonic natural
:: și Uzine de apă minerală ::

HANN & Comp.

SOC. AN. DE COMERȚ PENTRU
MAȘINI ȘI ARTICOLE TECHNICE

C L U J

Str. Regina Maria, No. 11

Mare depozit pentru
Articole Technice
Uleiuri, Mașini Agricole, etc.

Industria Plumbului

Inginer Ferers

Șoseaua Doamnei, 55. București

Fabrica de BERE ȘI MALȚ

Ca societate pe acțiuni din Sannicolaul-Mare

Bere Salon blondă
Bere Poster neagră

Specialități: Coroana specială
blondă
Fabricată și Malț.

